

Nr 52

Av herr Larsson i Hedenäset m. fl., om inrättande av en vattendomstol för Norrbottens län.

En kraftigt expanderande utbyggnad av landets vattenkrafttillgångar kännetecknar efterkrigstiden. Av helt naturliga skäl har denna utbyggnad successivt förskjutits att alltmer koncentreras till landets nordliga delar. Tillgången av utbyggnadsvärda vattenfall liksom befintliga möjligheter för ernående av regleringsmagasin tyder på att denna tendens i framtiden kommer att ytterligare accentueras.

Dessa förhållanden belyses av en utförd inventering över landets utbyggda och ännu ej utbyggda vattenkrafttillgångar. Av densamma framgår, att hela landets utbyggda vattenkraft den 1 januari 1957 omfattade en produktionsförmåga om 26,5 miljarder kWh/år. De år 1959 outbyggda utbyggnadsvärda vattenkrafttillgångarna beräknas till 47 miljarder kWh/år. Härav belöper sig 17,8 miljarder kWh/år eller 26,2 % på Kalix, Lule och Pite älvar i Norrbottens län. Enbart Lule älv beräknas med redan utbyggda vattenfall ha sammanlagda vattenkrafttillgångar om ej mindre än 12,5 miljarder kWh/år eller nära hälften av hela landets nu utbyggda vattenkraft.

I samband med vattenkraftsutbyggnaden är domstolshandläggningen av de olika vattenmålen av väsentlig betydelse. Prövningen av de olika projektens tillåtlighet och den därpå följande bedömningen av uppkommande skador och skadeersättningar är synnerligen omfattande arbeten. Ej blott för de berörda företagen utan även för de direkt berörda bygderna och deras befolkning föreligger ett dominerande intresse av att domslut ernås så snabbt detta är möjligt utan eftersättande av målens grundliga prövning. Ett onödigt stort avstånd mellan kansliorten och de av kraftutbyggnadsprojekten berörda bygderna kan säkerligen ej vara ägnat att förkorta väntetiden på domslut.

Sverige är f. n. indelat i fem vattendomstolsområden, Söderbygdens, Österbygdens, Västerbygdens, Mellanbygdens och Norrbygdens domstolsområden. Av dessa omfattar Norrbygdens domstolsområde i huvudsak de två nordligaste länen, med domstolen förlagd till Umeå i den sydligare delen av domsområdet.

Det synes oss för uppnående av en ändamålsenlig organisation angeläget, att en särskild vattendomstol inrättas för Norrbottens län. Ovan har anförts hurusom inom detta län finns ej mindre än drygt $\frac{1}{4}$ av landets ännu ej utbyggda utbyggnadsvärda vattenkrafttillgångar. Härtill må även läggas, att länets landareal även den uppgår till omkring $\frac{1}{4}$ av hela landets.

Moderna kraftverksbyggen är som regel av en omfattande storleksordning. Därav följer också, att ingreppen i den berörda bygden och dess liv blir omfattande. Detta gör även, att den berörda befolkningen har ett intresse av att avståndet till domstolens stationsort ej är längre än att nödiga kontakter kan ernås. Visserligen hålles vissa handlingar i vattenmål tillgängliga hos särskilda aktförvarare, och domstolarna besöker de aktuella platserna i samband med målens prövning. Det är dock ägnat att skapa en känsla av större trygghet, om de skadelidande har domstolen och dess kansli beläget inom rimligt avstånd.

Många av de detaljer, som inrymmes i ett större vattenmål, berör olika länsmyndigheter och deras verksamhetsområden. I första hand gäller väl detta vederbörande länsstyrelse. Därutöver beröres ofta vägförvaltningen, hushållningssällskapet, lantbruksnämnden, skolmyndigheter och lapptillsynsväsendet m. fl. institutioner. Säkerligen måste det vara ägnat att underlätta den grannlaga prövningen av de intrikata och kontroversiella vattenmålen, om domstolens och de berörda länsmyndigheternas stationsort är densamma. Ett avstånd om 291 km mellan respektive stationsorter framstår onekligen som mindre ändamålsenligt.

Av de skäl som ovan anförts synes det oss vara påkallat med en närmare utredning av frågan om inrättande av en särskild vattendomstol för Norrbottens län och förslagsvis med Luleå som stationsort. Huruvida detta bör ske genom förflyttning av en eller flera avdelningar från tidigare befintlig domstol eller genom utökning av den nuvarande domstolsorganisationen bör vid denna utredning bli föremål för närmare prövning. Givetvis bör utredningen ske med möjlig snabbhet.

Med stöd av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om utredning av frågan om inrättande av ytterligare en vattendomstol med i huvudsak Norrbottens län som domsområde, samt

att av utredningen föranledda förslag så fort sig göra låter underställas riksdagens prövning.

Stockholm den 22 januari 1958

Ivar Jansson

Märta Boman

Rob. L. Jansson
i Aspehoda

Martin Skoglund

i Doverstorp

John G. Löfroth

John Eriksson
i Bäckmora

Harald Larsson

i Hedenäset

Olof W. Wiklund

R. Lassinantti

Annie Jäderberg